

Elveszítette a hitét

473

nem félti háza népét a hóeséskor sem, mert egész háza népe karmazsinba öltözött, ezt olvasta Anyánk Lemúél masszái király tanításaiból, karmazsin, szép, de nincs egy szál se, csak a szó, és mégsem félti Anyánk sem az ő házanépét hóeséskor, ugyanúgy, mint Lemúél király, sőt ellenkezőleg, Anyánk a hóban bízik, a vastag hófelhőkben a barakkunk felett, előbb-utóbb csak lezuhannak, a barakk teteje meg beomlik a sok hóval, egyenesen ránk, és vége, vége, vége, hó alatt meghalni, összebújva a szalmán az Isten hidegétől, békés alvás közben: elképzelni sem lehet nagyobb ajándékot, jó móka volna persze előtte karmazsinba öltözni, hogy szeretnék a gyerekek...!, bújjatok karmazsinba, verebecskék, jönnek a nagy havak, ránk zuhannak a halott angyalok és kíméletesen agyonnyomnak

474

a telet a Sátán találta ki?, kérdezte Ferenc elsősülött testvér, vagy inkább a telet a Sátán, a karmazsint pedig az angyalok: így valahogy?, dehogy, dehogy, válaszolta Anyánk, az Ördög nem talált ki semmit, Lätești lágert sem?, na és Rächitoasát? vagy esetleg Freidorfot?, kérdezett tovább Ferenc a megszokottnál keményebben, Lätești-et biztosan nem az Ördög találta ki, és Rächitoasát meg Freidorfot sem, hanem az ember, mondta Anyánk, az embertelenség az ember műve, megbízható tapasztalatokkal bírunk, tette hozzá nem túl meggyőzően, akkor viszont az embert mégsem a Jóisten teremtette, vonta le a következtetést Ferenc testvér, hanem a Sátán, vagy rosszul gondolom?

475

a tizenkét éves Ferenc testvér elveszítette a hitét, elmondása szerint a Freidorf-Fetești útvonalon valahol, valamelyik szárnyvasúton, a marhavagonban, talán éppen a bukaresti Gara de Nord teherpályaudvaron, ahol egy egész éjszakán át ide-oda toliztak bennünket, Ferenc testvér pedig kilesett a deszkarésen és azt látta, hogy egy égből lenyúló, óriási kéz játszadozik a mi vagonunkkal, és eszébe sincs abbahagyni, mert marha jó buli, kipróbálja az összes lehetséges váltókombinációt, vadul kapcsolgatja a piros és zöld, kék és fehér fényjelzőket, a líravágányról a deltavágányra terel, onnan a rebbenő neonokkal megvilágított főpályaudvar elé, majd megint visszarángat a vaksötét éjszakába, hogy a sűrű fényekbe burkolt Gara Obor előtt találjuk magunkat

476

na ez nem fogja sohasem abbahagyni, végigjárt velünk minden lehetséges mellékvágányt, ezredszerre is fölvisz a gurítódombra, meglök, megvárja, amíg föl-

gyorsulunk, majd féksarut tesz elénk, a vagon megrázkódik és visítva megáll, négyen is összehányjuk magunkat és a fekvőhelyünket, azaz Nényu lopott szénáját, elfogy a vizünk, de nem engednek leszállni a katonák, sírva húzódunk Anyánk köré, de hiába, Anyánk is tehetetlen, nem bírjuk tovább, Ferenc és István testvér elszöknek vízért, Anyánknak remegnek az ajkai, nem sír, de ez még rosszabb, ilyenkor az egész arca leomlik, és nem marad rajta más, csak a merő kétségbeesés, a két fiú nyomtalanul eltűnt az éjszakában, lehet, hogy vissza sem találunk, feltűnik végre egy lámpát lóbáló vasutas, mikor indulunk?, kérdezi tőle Nényu, most már hamarosan, mondja, bevilágít a vagonba, keresztet vet és faképnél hagy, a szerelvény megremeg és elindul, hallatszik, ahogy nagyokat fújtat a gőzmozdony, már jócskán gurulunk, amikor feltűnnek a fiúk, futva közeledik két vékony árny felénk, de nem sokáig, egyre gyorsabban futnak, mégis távolodnak tőlünk, Anyánk sikoltozva biztatja őket, gyorsabban, fiúk, gyorsabban!, a Gara de Nord elé érünk, a ténfergő utasok felfigyelnek a kiáltásra, ők is bekapcsolódnak a biztatásba, *hai-hai-hai!*, visszhangozza a Gara de Nord, zúg az egész fémcsarnok, *hai-hai-hai!*, *hai-hai-hai!*, álmukból felvert koldusok hadonásznak a mankóikkal, erre rendőrök rohannak ki az órsről, összevissza sípolnak, *linişte!*, *linişte!*, *linişte!*, kiáltozzák, csend!, csend!, csend!, de senki nem figyel rájuk, a mozdonyvezető nem ért semmit az egészből, tétován lassít, még!, még!, még!, kiáltjuk mi is Anyánkkal, a két fiú hadonászik, a vizet, a vizet, vegyétek el a vizet, kiabálják, és nyújtogatják a két bádobödönt, elveszük, nagy nehezen felkapaszkodnak, ekkor kitör a taps, mindenki Ferenc és István testvért ünnepli, belőlük meg kitör a sírás, egész testükben reszketnek, kiállunk mind a kilencen a vagon ajtajába és integetünk, míg a tolóajtó nagyot döndülve be nem csapódik, mint egy vízszintes guillotine, elmarad a Gara de Nord, majd a Gara Obor, eltűnünk a napkeleti sötétségben

477

ez az égből lenyúló kéz a játékos ujjával, az döntött el mindent, magyarázta a hitehagyott Ferenc testvér, kiürült belőle a hit, de úgy beszélt mégis, mint akinek hatalma van, okosan, megfontoltan, olykor meg kihívóan, mint egy ragadozó madár, egyszerre mondott igazat és hamisat, jót és gonoszt, szépet és iszonytatót, vagyis egyszerre fogott kint s bent egeret, és valahogy mindig igaza volt, például azt állította, hogy az embert a Sátán teremtette, amire István és Pál testvérek is hajlottak, Lídia nővér viszont felvette a kesztyűt és visszavágott, ha az ember az Ördögtől származik, rendben, tegyük fel, akkor viszont Anyánkat mégis ki teremtette?, és Apánkat?, és Nényut?, és mi a helyzet Pătraşcu pappal, aki a szemünk láttára felemelkedett a föld fölé, nem egyszer, nem kétszer, és csak folytatta a tanítást, mintha mi sem történt volna: Pătraşcu papot mégis ki az isten teremtette?

478

fogas kérdés, látta be Ferenc testvér, a fölemelkedést ráadásul senki nem vonta kétségbe a lágerben, még Runcan újhitű kommunista vagy Marin pungás sem, legfeljebb azon folyt a vita, hogy a lebegés idejére teste áttetszővé vált-e vagy sem?, az átlátszóság kérdése, szó ami szó, valóban megosztotta a foglyokat, a

lebegés viszont nem, Pătrașcu pap levitációja vitán felül állt, Balotă bölcész, Nadia pilóta asszony és Maria Antonescu marsallözvegy levélben értesítették Papa Ioannes Vicesimus Tertium a lebegés kétségtelen tényéről, felsorolták a szemtanúkat, a dokumentum komolyságából pedig semmit nem vont le az a fájdalmas körülmény, hogy aláírását Goma író, Marino tudós és Pavel Făgășan is megtagadták, merthogy az örök becsű irat úgysem jut tovább Livezeanu őrnagy feštei irodájánál, így érveltek a renitensek, onnan meg egyenesen Alexandru Drăghici belügyminiszter elvtárs asztalán fog landolni, hogy aztán eljárás induljon a levél szerkesztői és aláírói ellen, és börtönbe csapják őket megint, hogy még a lábuk sem éri a földet

479

éjszaka a barakkunk felett veszteglő hófelhő kettéhasadt, hópelyhek és nehéz angyaltetemek zuhantak ránk, ahogyan Anyánk megjósolta, a hó teljesen beborította a barakkot, akkora csend lett, hogy egyszerre ébredt fel mindenki, mi történt?, hol vagyunk?, kész?, vége?, ne féljete, verebecskék, eddig tartott a pusztai vándorlás, mondta Anyánk, gyertek, énekeljünk, *Tebened bíztunk eleitől fogva, Uram, téged tartottunk hajlékunknak*, ez lesz a legjobb, Mózes is ezt énekelte tele szájával, amikor elindult a születésnapját ünnepelni a Nebó-hegyre, ahol Isten várt rá két jókora ásóval és egy ölnyi frissen vágott krizantémmal, boldog születésnapot, Mózes!, köszöntötte Isten a legjobb barátját, majd az egyik ásót a kezébe nyomta, a másikat meg ő ragadta meg, és nekiláttak sírt ásni, óvatosan bontották ki a ragyogó, hófehér hegyet, az ásó úgy hatolt a kőbe, mint a kés a friss vajba, de amikor elkészült a gödör, nem tudták eldönteni, hogy kinek is ásták végső soron: vajon Istené vagy Mózesé a sír?

480

próbáljuk ki, javasolta Isten, és sietve belefeküdt a sírba, az én méretem, láthatod, Mózes, mondta a gödörből elégedetten, húzd csak rám nyugodtan a köveket, ne tévovázz, de Mózes nem engedett, előtte én is kipróbálnám, mondta, így fair, erre Isten kelletlenül kimászott a sírből, nem volt mit tenni, így fair, így fair, dohogta, ilyen dumákkal jön, azt sem tudom, mit jelent, és akkor Mózes következett, belefeküdt szépen a sírba ő is, kényelmesen elhelyezkedett benne, tessék, az én méretem, láthatod, na akkor te dobd rám az első követ, Uram, aztán a többit is, a legutolsóig, hogyan tehetném, Mózes?!, én kövezzek meg téged?, de ezt már sírva kérdezte, mert ismerte a barátját, tudta, hogy nem bírja kicsalogatni onnan, míg a világ s még két nap, Mózes megint kibabrált vele, mint annyiszor a pusztai vándorlás idején, amikor Isten el akarta törölni a kemény szívű népet a föld színeről, de Mózes mindig túljárt az Úr eszén és megmentette Izraelt

481

kövezzél meg, igen-igen, mondta neki Mózes a gödörből nevetve, kövezzél csak meg, de azután többé soha senkit, megígéred?, igazad van, Mózes, hülye törvény, hogy is találhattam ki ilyet, magam sem értem, túl könnyen elveszíted a fejedet, Uram, az a te bajod, igazad volt mindig is, barátom, és most is igazad van, mondta Isten, és elkezdte egyenként a hanyatt fekvő Mózesre helyezni a

sziklákat a saját kezével, vigyázva és nagy csendben, mintha Salamon templomát építette volna, amikor pedig az utolsó sziklát is a sírhalomra tette, egyszerre finom vérerek hálózta be a hófehér köveket, láthatatlan forrásból törtek fel, valahonnan a sír mélyéről, és csillogva csörgedeztek, amíg valamennyi követ át nem járta a bíbor érzet, és akkor Istennek eszébe jutott, hogy Mózes hiányában kit kell majd megteremtenie, hát persze, a Messiást, hogyan is feledkezhettem meg róla, jaj, Mózes, Mózes, mi lesz velem nélküled?!, kiáltotta, ki fog emlékeztetni engem a teendőimre, és elindult szomorúan haza, de alig tett néhány lépést, a szívébe ismeretlen öröm költözött, te Mózes!, te Mózes!, és hazáig énekelt hangosan, *olyanok lesznek, mint reggelre az álom, mint a növekvő fű*, sasszézott is egyet-egyét, megfeledkezve a sír mellett hagyott két ásóról és a krizantémokról